

Kapitál a úver

Esej Rudolfa Steinera

Z rôznych uhlov pohľadu bol názor vyjadrený, že všetky otázky týkajúce sa peňazí sú tak zložité, aby ich bolo takmer nemožné pochopiť jasným myslením. V tejto súvislosti by sme mohli spomenúť knihu o peniazoch a úveroch, Hartley Withers, veľká anglická autorita v oblasti financií. Podobný názor je možné zachovať v súvislosti s mnohými otázkami moderného spoločenského života. Zároveň by sme mali zväžiť dôsledky, ktoré musia nasledovať, ak muži umožnia, aby sa ich spoločenské rokovania viedli impulzmi, ktoré majú korene v neurčitých myšlienkach - alebo v myšlienkach, ktoré je veľmi ťažké definovať. Pretože takéto myšlienky neznamenajú iba nedostatok pochopenia, zmätok v teoretických vedomostiach, sú v živote silnými silami. Ich nejasný charakter žije v inštitúciách, ktoré vznikajú pod ich vplyvom, a tie zase vedú k sociálnym podmienkam, ktoré znemožňujú život.

Podmienky, za ktorých ľudia žijú v modernej civilizácii, vyplývajú z takýchto chaotických impulzov myslenia. Túto skutočnosť je potrebné uznať, ak sa má dosiahnuť zdravý pohľad na „sociálnu otázku“. Je príliš málo sklonu objektívne sledovať cestu, ktorá vedie od jednoduchého vnímania týchto problémov k ľudským myšlienkam, ktoré sú ich základom. Len príliš ľahko sa dá povedať, že je to praktický idealizmus, ktorý sa vydá touto cestou - od otázky ekonomickej po ľudské myšlienky. A ľudia nevidia, ako nepraktická je praktika života, na ktorú si zvykli, ktorá je však založená na myšlienkach, ktoré sú pre život neplodné. Takéto myšlienky sú obsiahnuté v dnešnom spoločenskom živote. Ak sa pokúsime prejsť ku koreňu spoločenskej otázky, musíme vidieť, že v súčasnosti je možné uspokojiť aj tie najhmotnejšie požiadavky života iba tým, že sa dostaneme k myšlienkam, ktoré sú základom spolupráce mužov a žien v komunite.

Mnohé z týchto myšlienok skutočne poukázali na ľudí, ktorí hovoria z hľadiska jedného alebo druhého kruhu v živote. Napríklad ľudia, ktorých činnosť je úzko spojená s pôdou, naznačili, ako pod vplyvom moderných hospodárskych síl kúpa a predaj pôdy urobili z pôdy komoditu. A sú toho názoru, že to škodí spoločnosti. Takéto názory však neprinášajú praktické výsledky, pretože muži v iných oblastiach života nepriznávajú, že sú oprávnené.

Je to z neochvejného vnímania faktov, ako sú tieto, že sila by mala prísť, aby usmernila akýkoľvek pokus o vyriešenie „sociálnej otázky“. Pretože môže odhaliť pravdu, že ten, kto nesúhlasí so správnymi požiadavkami v spoločenskom živote, pretože prostredníctvom svojho vlastného záujmu, ktorý žije v myšlienkach, ktoré s nimi nesúhlasia, z dlhodobého hľadiska podkopáva samotné základy, na ktorých sú založené jeho vlastné záujmy.

Takáto pravda sa dá vnímať pri posudzovaní sociálneho významu krajiny. Najprv musíme vziať do úvahy, ako čisto kapitalistický trend v hospodárskom živote ovplyvňuje oceňovanie pôdy. V dôsledku tejto čisto kapitalistickej tendencie vytvára kapitál zákony svojho vlastného zvyšovania a v niektorých sférach života tieto zákony už nie sú v súlade so zásadami, ktoré určujú zvýšenie kapitálu na zdravých základoch.

Toto je zvlášť zrejme v prípade pôdy. Určité životné podmienky môžu veľmi dobre viesť k tomu, že bude okres obzvlášť plodný. Takéto podmienky môžu mať morálny charakter - môžu byť založené na duchovných a kultúrnych zvláštnostiach. Je však veľmi možné, že splnenie týchto podmienok by malo za následok menší záujem o kapitál, ako je investovanie kapitálu do iného podniku. V dôsledku čisto kapitalistickej tendencie sa potom pôda bude využívať, nie v súlade s týmito duchovnými alebo kultúrnymi hľadiskami (ktoré nemajú čisto kapitalistický charakter), ale takým spôsobom, aby sa výsledný úrok z kapitálu mohol rovnať podielu v iných podnikoch. Týmto spôsobom zostávajú hodnoty, ktoré môžu byť pre skutočnú civilizáciu veľmi potrebné, nerozvinuté. Pod vplyvom tejto čisto kapitalistickej orientácie sa odhad ekonomických hodnôt stáva jednostranným; už nie je zakorenené v živom spojení, ktoré musia mať ľudia s prírodou a s duchovným životom, ak im má príroda a duchovný život poskytovať uspokojenie v tele i duši.

Ten, kto považuje kapitalistickú orientáciu za votrelca do moderného hospodárskeho života, bude požadovať jej odstránenie. Ten, kto si uvedomuje, ako moderný život funguje rozdelením práce a spoločenskou funkciou, bude skôr musieť zväziť, ako vylúčiť zo sociálneho života nevýhody, ktoré vznikajú ako vedľajší produkt tejto kapitalistickej tendencie. Jasne pochopí, že kapitalistická metóda výroby je dôsledkom moderného života a že jej nevýhody sa môžu prejavíť len vtedy, ak sa kapitálové hľadisko stane jediným kritériom pri odhade ekonomických hodnôt.

Ideálne je pracovať pre štruktúru spoločnosti, v ktorej už nebude jediným kritériom, ktorému bude výroba podliehať, kritérium zvyšovania kapitálu. V správnej štruktúre spoločnosti by zvýšenie kapitálu malo byť skôr príznakom, ktorý ukazuje, že hospodársky život je správne zohľadňovaný a všetky požiadavky telesnej a duchovnej povahy človeka. Každý, kto určuje svoje myšlienky jednostranným pohľadom na zvýšenie kapitálu alebo, čo je nevyhnutný dôsledok, na zvýšenie miezd, nedokáže získať jasný a priamy pohľad na účinky rôznych špecifických odvetví výroby na cyklus hospodárskeho života. Ak je cieľom získať navýšenie kapitálu alebo zvýšenie miezd, nie je dôležité, v akom odvetví výroby sa výsledok dosiahne. Prirodzený a rozumný vzťah mužov a žien k tomu, čo produkujú, sa tým oslabuje. Pokiaľ ide o obyčajné množstvo určitej sumy kapitálu, nemá význam, či sa použije na získanie jedného alebo druhého druhu komodity. Nezáleží ani na samotnej výške miezd, či už sú zarábané v jednej forme práce alebo v inej.

Ekonomické hodnoty sa stanú komoditami len vtedy, ak sa dajú kúpiť a predať za sumy kapitálu, v ktorých ich špecifická povaha nenájde žiadny výraz. Komoditná povaha je však vhodná iba pre tie tovary alebo hodnoty, ktoré človek priamo konzumuje. Na ich ocenenie má človek bezprostredný štandard vo svojich telesných a duchovných potrebách. Takáto norma neexistuje v prípade pôdy ani v prípade umelých výrobných prostriedkov. Ocenenie týchto vecí závisí od mnohých faktorov - faktorov, ktoré sa prejavajú až vtedy, keď sa vezme do úvahy sociálna štruktúra ako celok.

Teraz, keď existuje jednoducho „trhový“ vzťah - kde „určujúcim faktorom je, ponuka a dopyt“ - je egoistický typ hodnoty jediný, ktorý môže prísť do úvahy. „Trhový“ vzťah musia nahradiť združenia, ktoré regulujú výmenu a výrobu tovaru pomocou inteligentného sledovania ľudských potrieb. Takéto združenia môžu nahradiť iba ponuku a dopyt zmluvami a rokovaniami medzi skupinami výrobcov a spotrebiteľov a medzi rôznymi skupinami výrobcov. Jeden človek, ktorý sa

spravidla stane sudcom, pokiaľ ide o legitímne potreby iného, je v zásade vylúčený. Tieto rokovania budú jednoducho založené na možnostiach, ktoré poskytujú prírodné zdroje a ľudská sila.

Život na tomto základe je nemožný, zatiaľ čo hospodársky cyklus sa riadi jednoducho z hľadiska kapitálu a miezd. Pôda, výrobné prostriedky a komodity na humánne použitie - veci, pre ktoré v skutočnosti neexistuje bežný porovnávací štandard - sa vymieňajú navzájom. Nie viac, ľudská pracovná sila a využívanie duchovných a intelektuálnych schopností človeka; sú tiež závislé od abstraktného štandardu kapitálu a miezd - normy, ktorá vylučuje, podľa úsudku človeka aj v jeho praktickej činnosti, jeho prirodzené a citlivé vzťahy k jeho práci.

V dnešnom modernom živote nie je možné dosiahnuť tento vzťah človeka k ekonomickým hodnotám, ktoré bolo možné v starom systéme výmenného obchodu, ani tento vzťah, ktorý bol ešte možný v rámci jednoduchšieho peňažného systému. Rozdelenie práce a spoločenských funkcií, ktoré sa v modernej dobe stalo nevyhnutným, oddeľuje človeka od príjemcu produktu jeho práce. Bez toho, aby sa narušili podmienky modernej civilizácie, sa táto skutočnosť nemení; ani neexistuje spôsob, ako uniknúť jeho následkom - oslabenie bezprostredného záujmu človeka o jeho prácu. Strata istého druhu záujmu o prácu sa musí akceptovať v dôsledku moderného života. Nesmieme však dovoliť, aby tento záujem zmizol bez toho, aby na jeho miesto nastúpil iný. Muži nemôžu žiť a pracovať v komunite ľahostajne.

Z duchovného života a zo života práv, keď sú nezávislé, vzniknú potrebné nové záujmy. Z týchto dvoch nezávislých sfér budú prichádzať impulzy zahŕňajúce iné hľadiská, ako tie, ktoré sa týkajú iba zvýšenia kapitálu alebo úrovne miezd. Slobodný duchovný život vytvára záujmy, ktoré majú svoj pôvod v hĺbke ľudskej bytosti a ktoré napodobňujú prácu človeka a všetky jeho činy so životným cieľom a zmyslom v spoločenskom živote. Takýto duchovný život, ktorý sa vyvíja a stará sa o ľudské schopnosti pre svoju vlastnú prirodzenú hodnotu, vytvorí v človeku vedomie, že jeho talent a miesto, ktoré napĺňa v živote, majú skutočný význam. Vďaka spoločnosti, ktorej schopnosti boli vyvinuté v tomto duchu, sa spoločnosť niekedy prispôsobí slobodnému vyjadreniu ľudských schopností.

Hlboké vnútorné záujmy jednotlivcov sa nemôžu rozvíjať úplne a slobodne prostredníctvom duchovného života, ktorý je regulovaný politickou sférou alebo ktorý vyvíja a využíva ľudské schopnosti iba v súlade s ich ekonomickou užitočnosťou. Tento druh duchovného života môže človeku dodávať umelecké a vedecké hnutia ako idealistický doplnok života, alebo im môže poskytnúť útechu a útechu v náboženstve alebo filozofii. Všetky tieto veci však vedú ľudí mimo sféry sociálnej reality do regiónov viac-menej vzdialených od každodenných záležitostí. Je to iba slobodný duchovný život, ktorý môže preniknúť do každodenných záležitostí spoločnosti, pretože je to len slobodný duchovný život, ktorý si na ne môže dať vlastnú pečiatku, keď sa formujú.

Nezávislý politický život vytvorí vzájomné vzťahy medzi ľuďmi žijúcimi v komunite. Prostredníctvom týchto politických alebo občianskych vzťahov budú mať motiváciu k vzájomnej spolupráci, aj keď jednotlivec nemôže mať priamy tvorivý záujem o produkt svojej práce. Tento záujem sa premení na záujem, ktorý môže mať pri práci pre ľudskú komunitu, ktorej politický život pomáha budovať. Časť, ktorú človek hrá v nezávislom živote práv, sa tak môže stať základom osobitného

impulzu pre život a prácu popri hospodárskych a duchovných záujmoch. Človek sa môže od svojej práce a produktu svojej práce pozeráť na ľudskú komunitu, kde vo vzťahu k svojim blízkym stojí čisto a jednoducho ako dospelý človek, bez ohľadu na svoje konkrétne duchovné alebo duševné talenty a bez toho, aby bol tento vzťah ovplyvnený jeho konkrétnou pozíciou v hospodárskom živote. Keď sa zamyslí nad tým, ako slúži komunitu, s ktorou má tento priamy a intímny vzťah medzi človekom, produkt jeho práce sa bude javiť ako cenný a táto hodnota sa rozšíri aj na samotnú prácu.

Tento intímny ľudský vzťah nemôže spôsobiť nič iné ako nezávislý život práv. Pretože iba v oblasti práv sa každá ľudská bytosť môže stretnúť s každou ľudskou bytosťou s rovnakým a nerozdeleným záujmom. Všetky ostatné oblasti spoločenského života musia svojou podstatou vytvárať rozdiely a delenia podľa individuálnych talentov alebo druhov práce. Táto oblasť práv premostuje všetky rozdiely.

Pokiaľ ide o správu kapitálu, nezávislosť duchovného života bude mať za následok, že zvýšenie kapitálu nebude pôsobiť ako priamy a hnací motív.

Nezávislosťou duchovného života a života práv sa umelé výrobné prostriedky, pôda a tiež ľudská pracovná sila zbavia svojho súčasného charakteru komodít. Motívy a impulzy, ktoré určujú prevod pôdy a výrobných prostriedkov, ak sa s nimi už nebude zaobchádzať ako s obchodovateľnými komoditami, budú mať svoj pôvod v nezávislých sférach spravodlivosti alebo politiky a duchovného života. To isté možno povedať o tých motívoch, ktoré budú inšpirovať ľudskú prácu.

Týmto spôsobom sa vytvoria formy sociálnej spolupráce, ktoré sú prispôbené podmienkam moderného života. A iba z týchto foriem môže vyplynúť najväčšie možné uspokojenie ľudských potrieb. V komunite, ktorá je organizovaná výlučne na základe kapitálu a miezd, môže jednotlivec uplatniť svoje sily a talenty, iba ak nájde ekvivalent v kapitalistickom zisku. Zvážte navyše tú dôveru, na základe ktorej jeden muž dá svoje sily k dispozícii inému, aby mu umožnil vykonávať určitú prácu. V kapitalistickej komunite musí byť táto dôvera založená na presvedčení, že okolnosti druhej osoby môžu vzbudiť dôveru z čisto kapitalistického hľadiska.

Práca vykonávaná na základe dôvery vo výsledky dosiahnuté inými predstavuje úver v spoločenskom živote. Teraz, rovnako ako v starších civilizačných štátoch, došlo k prechodu od výmenného obchodu k peňažnému systému, takže v dôsledku komplikácií moderného života sa v poslednom čase uskutočnila progresívna transformácia z jednoduchšieho peňažného systému na prácu na základe úveru. V našom veku život vyžaduje, aby jeden človek pracoval s prostriedkami, ktoré mu boli zverené iným alebo spoločnosťou, v dôvere jeho moci dosiahnuť výsledok. V rámci kapitalistickej metódy však kreditný systém zahŕňa úplnú stratu skutočného a uspokojivého ľudského vzťahu človeka k podmienkam jeho života a práce. Úver sa poskytuje, keď existuje perspektíva zvýšenia kapitálu, ktoré ho zjavne oprávňuje; a práca sa vykonáva vždy s ohľadom na to, že získaná dôvera alebo úver sa budú musieť zdať opodstatnené v kapitalistickom zmysle. Toto sú motívy, z ktorých vychádza poskytovanie a prijímanie úverov. A aký je výsledok tohto stavu? Ľudské bytosti podliehajú právomoci obchodovať s kapitálom, ktoré sa konajú v oblasti financií vzdialenej od života. A v momente, keď si plne uvedomia túto skutočnosť, cítia, že nie sú hodní svojho ľudstva.

Vezmite prípad úveru. V zdravom spoločenskom živote môže byť človeku alebo skupine mužov, ktorí majú potrebné schopnosti, poskytnutá pôda, ktorá im umožňuje rozvíjať pôdu založením nejakého odvetvia výroby. Musí to však byť odvetvie výroby, ktorého vývoj na tejto pôde sa zdá byť opodstatnený vzhľadom na všetky príslušné kultúrne podmienky. Ak je úver poskytnutý na pôdu z čisto kapitalistického hľadiska, môže sa stať, že v snahe dať komoditnej hodnote zodpovedajúcej poskytnutému úveru sa zabráni využitiu pôdy, ktorá by bola inak najžiadanejšia.

Zdravý systém poskytovania úverov predpokladá sociálnu štruktúru, ktorá umožňuje odhadnúť ekonomické hodnoty podľa ich vzťahu k uspokojovaniu telesných a duchovných potrieb ľudí. Nezávislý duchovný život a život práv povedú mužov k tomu, aby tento vzťah rozpoznali živým spôsobom a urobili z neho smerujúcu silu. Z toho budú mať hospodárske vzťahy ľudí svoju podobu. Výroba sa bude posudzovať z hľadiska ľudských potrieb; už to nebude ovládať procesy, ktoré blokujú konkrétne potreby ľudí abstraktnou škálou kapitálu a miezd.

Hospodársky život sa zakladá na spolupráci asociácií, ktoré vyplývajú z potrieb výrobcov a záujmov spotrebiteľov. Tieto združenia sa budú musieť rozhodnúť o poskytnutí a prijatí úveru. Pri ich vzájomnom pôsobení budú hrať rozhodujúcu úlohu impulzy a názory, ktoré vstupujú do hospodárskeho života z duchovnej sféry a sféry práv. Tieto združenia nebudú viazané čisto kapitalistickým stanoviskom. Jedno združenie bude v priamom vzájomnom styku s druhým, a tak jednostranné záujmy jedného odvetvia výroby budú regulované a vyvážené záujmami druhého odvetvia.

Zodpovednosť za poskytovanie a prijímanie úverov budú mať asociácie. Združenie je zodpovedné iným združeniam za to, že tieto jednotlivé úspechy využíva na dobrý účel. Takéto rozdelenie zodpovednosti zabezpečí, že celá činnosť výroby sa bude riadiť komplementárnymi a vzájomne sa opravujúcimi hľadiskami. Túžba jednotlivca po zisku už nebude vnucovať výrobu do života spoločnosti; Výroba bude regulovaná potrebami spoločnosti, ktorá sa bude cítiť skutočným a objektívnym spôsobom.

Ľudia, ktorí sú závislí od svojich zvyčajných myšlienkových smerov, povedia: Sú to veľmi pekné nápady, ale ako máme urobiť prechod zo súčasných podmienok na trojčlenný systém?

Je dôležité vidieť, že to, čo tu bolo navrhnuté, sa môže bezodkladne uviesť do praxe. Z začať treba len s vytváraním takýchto združení. Nikto, kto má zdravý zmysel pre realitu života, nemôže poprieť, že je to možné bez ďalších okolkov. Asociácie na základe trojčlennosti sa môžu vytvárať. Okrem toho sú možné všetky druhy obchodov a transakcií medzi novými združeniami a starými formami podnikania. Nie je pochyb o tom, že staré musia byť zničené a umelo nahradené novými. Nový jednoducho zaujme svoje miesto vedľa starého; nový sa potom bude musieť ospravedlniť a preukázať svoju prirodzenú silu, zatiaľ čo starý sa bude postupne rozpadávať.

Myšlienka trojčlennosti nie je programom alebo systémom pre spoločnosť ako celok, čo si vyžaduje, aby sa starý systém náhle zastavil a všetko sa znova zriadilo. Žiadna trojčlenná myšlienka nemôže začať s jednotlivými inštitúciami a podnikmi v spoločnosti. Transformácia celku bude nasledovať neustále sa rozširujúcim životom týchto jednotlivých inštitúcií. Len preto, že je schopný pracovať týmto spôsobom, myšlienka trojčlennosti nie je utópia; je to sila primeraná realite moderného života.

Podstatné je, že myšlienka trojčlennosti bude stimulovať skutočnú sociálnu inteligenciu mužov a žien v komunite. Ekonomické hľadiská budú náležite naplnené impulzmi, ktoré vychádzajú z nezávislého duchovného života a zo života práv. Jednotlivec bude vo veľmi určitom zmysle prispievať k úspechom celej komunity. Svojou účasťou na slobodnom duchovnom živote, na záujmoch, ktoré vznikajú v politickej sfére práv, a prostredníctvom vzájomných vzťahov hospodárskych združení.

Pod vplyvom myšlienky trojčlenného spoločenstva sa fungovanie spoločenského života v určitom zmysle zmení. V súčasnosti sa človek musí pozerieť na zvyšovanie svojho kapitálu alebo úroveň svojich miezd, čo je znakom toho, že hrá uspokojivo v živote spoločnosti. Ako posledný dôsledok týchto sociálnych inštitúcií a ich aktivít sa objaví zvýšenie kapitálu a riadna úprava práce a návrat k práci.

Od samotného pokusu o reformu v oblasti sociálnych vplyvov by myšlienka Trojčlenného spoločenstva viedla našu transformujúcu a konštruktívnu moc do sféry sociálnych príčin. Či už človek túto myšlienku odmietne alebo ju urobí vlastnou, bude záležať na tom, ako privolá vôľu a energiu, aby sa prepracovala do sféry príčin. Ak tak urobí, prestane uvažovať iba o vonkajších inštitúciách, jeho pozornosť sa bude venovať ľuďom, ktorí ich vytvárajú. Moderný život priniesol rozdelenie práce do mnohých sfér. Vyžadujú si to vonkajšie metódy a inštitúcie. Účinky deľby práce musia byť vyvážené živými vzájomnými vzťahmi medzi mužmi a ženami v komunite. Rozdelenie práce oddeľuje mužov od seba; sily, ktoré k nim prichádzajú z troch sfér spoločenského života, po ich samostatnosti ich znova spojí. Postupné oddelenie mužov dosiahlo svoju výšku. Toto je skutočnosť skúsenosti a dáva nášmu modernému spoločenskému životu pečiatku. Akonáhle si to uvedomíme, uvedomíme si nalievajúcu požiadavku doby, nájsť a vydať sa na cesty k znovuzjednoteniu.

Táto nevyhnutná požiadavka času sa prejavuje v živom svetle takými konkrétnymi skutočnosťami hospodárskeho života, ako je pokračujúca intenzifikácia úverového systému. Čím je tendencia ku kapitalistickému nárastu silnejšia, tým viac je organizovaný finančný systém a čím intenzívnejší je duch podnikania, tým viac sa úverový systém rozvíja.

Avšak k zdravému spôsobu myslenia musí rásť úverového systému priniesť nalievajúcu potrebu preniknúť ho so živým pocitom hospodárskej reality k výrobe komodít a potrebám mužov pre konkrétne komodity. Z dlhodobého hľadiska nemôže úver fungovať zdravo, pokiaľ sa poskytovateľ úveru necíti zodpovedný za všetko, čo sa dosiahne jeho poskytnutím úveru. Prijímateľ úveru musí prostredníctvom svojho spojenia s celou hospodárskou sférou, tj prostredníctvom združení, dať dôvody, aby mohol svoju zodpovednosť prevziať. Pre zdravé národné hospodárstvo nie je dôležité, aby úver ďalej podporoval ducha podnikania ako takého, ale aby existovali správne metódy a inštitúcie, ktoré by umožňovali podnikateľovi pracovať sociálne prospešným spôsobom. Teoreticky to môžeme vziať, nikto nebude pripravený poprieť, že v súčasnom svete podnikania a hospodárskych záležitostí je veľmi potrebný väčší zmysel pre zodpovednosť. Na tento účel je však potrebné vytvoriť združenia, ktoré budú pracovať takým spôsobom, aby jednotlivca konfrontovali so širšími spoločenskými účinkami všetkých svojich činov.

Osoby, ktorých životná úloha spočíva v poľnohospodárstve a ktoré majú v tomto smere skúsenosti, veľmi správne vyhlasujú, že človek, ktorý obhospodaruje pôdu, nesmie považovať pôdu za bežnú komoditu a že pôda sa musí posudzovať iným spôsobom. Je však nemožné, aby vhlád tohto druhu nadobudol praktický účinok v

modernom hospodárskom cykle, kým jednotlivec nebude podporovaný združeniami. Združenia, ktoré sa riadia skutočnými súvislosťami medzi niekoľkými oblasťami hospodárskeho života, vytvoria odlišnú známku pre poľnohospodársku ekonomiku a ostatné odvetvia výroby.

Môžeme pochopiť, že niektorí ľudia hovoria k týmto argumentom: „Čo to má zmysel? Keď je všetko povedané a hotové, je to tak ľudská potreba, ktorá vládne nad výrobou, a nikto - napríklad - môže poskytnúť alebo získať úver, pokiaľ nie je nejaký alebo iný dôvod, ktorý by to oprávňoval.“ Nieкто by dokonca mohol povedať: „Koniec koncov, všetky tieto sociálne inštitúcie a metódy, ktoré uvažujete, nedosiahnete nič iné ako vedomé usporiadanie tých vecí, ktoré ponuka a dopyt určite regulujú automaticky.“ Ale tomu, kto vyzerá presnejšie, bude zrejmé, že to nie je zmysel. Cieľom sociálnych myšlienok, ktoré vychádzajú z trojitej myšlienky, nie je nahradiť bezplatné obchodné rokovania riadené ponukou a dopytom systémom dávok a predpisov.

V rámci kapitalistického systému môže dopyt určiť, či niekto vykoná výrobu určitej komodity. Samotný dopyt však nikdy nemôže určiť, či bude možné ho vyrobiť za cenu zodpovedajúcu jeho hodnote v uvedenom zmysle. Toto je možné určiť iba pomocou metód a inštitúcií, pomocou ktorých spoločnosť vo všetkých svojich aspektoch prinesie rozumné ocenenie rôznych komodít. Každému, kto pochybuje o tom, že o takéto metódy a inštitúcie sa oplatí usilovať, chýba vízia. Nevidí totiž, že pod obyčajným pravidlom ponuky a dopytu sú vyhladované ľudské potreby, ktorých spokojnosť by zvýšila civilizovaný život komunity. Nemá zmysel pre to, že sa musí snažiť zahrnúť uspokojenie týchto potrieb medzi praktické podnety organizovanej komunity.